

Elektronicznie podpisany przez:
Bogdan Gaber
dnia 17 października 2023 r.

UCHWAŁA NR 0102-369/23

KOLEGIUM REGIONALNEJ IZBY OBRACHUNKOWEJ W OLSZTYNIE

z dnia 17 października 2023 r.

w sprawie badania zgodności z prawem Uchwały Nr LXXIV/500/2023 Rady Gminy Bartoszyce z dnia 29 września 2023 r. w sprawie przeznaczenia środków finansowych dla Rzymskokatolickiej Parafii Świętej Anny w Sokolicy na prace konserwatorskie, restauratorskie lub robót budowlanych przy zabytkach wpisanych do rejestru zabytków lub znajdujących się w gminnej ewidencji zabytków, położonych lub znajdujących się na terenie gminy wiejskiej Bartoszyce w 2024 roku.

Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Olsztynie

na podstawie art. 18 ust. 1 pkt 1 w zw. z art. 11 ust. 1 pkt 2 i 4 ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych (Dz. U. z 2023 r. poz. 1325) oraz art. 91 ust. 1 i 3 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U z 2023 r. poz. 40 ze zm.)

uchwała, co następuje:

stwierdza się nieważność uchwały Nr LXXIV/500/2023 Rady Gminy Bartoszyce z dnia 29 września 2023 r. w sprawie przeznaczenia środków finansowych dla Rzymskokatolickiej Parafii Świętej Anny w Sokolicy na prace konserwatorskie, restauratorskie lub robót budowlanych przy zabytkach wpisanych do rejestru zabytków lub znajdujących się w gminnej ewidencji zabytków, położonych lub znajdujących się na terenie gminy wiejskiej Bartoszyce w 2024 roku.

UZASADNIENIE

Rada Gminy w Bartoszycach w dniu 29 września 2023 roku podjęła uchwałę Nr LXXIV/500/2023 w sprawie przeznaczenia środków finansowych dla Rzymskokatolickiej Parafii Świętej Anny w Sokolicy na prace konserwatorskie, restauratorskie lub robót budowlanych przy zabytkach wpisanych do rejestru zabytków lub znajdujących się w gminnej ewidencji zabytków, położonych lub znajdujących się na terenie gminy wiejskiej Bartoszyce w 2024 roku.

W dniu 5 października 2023 r. przedmiotowa uchwała wpłynęła do Regionalnej Izby Obrachunkowej w Olsztynie, celem zbadania jej postanowień pod względem zgodności z prawem.

Pismem z dnia 11 października 2023 r. zawiadomiono Gminę Bartoszyce, iż przedmiotowa uchwała rozpatrywana będzie na posiedzeniu Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Olsztynie (zwane dalej: Kolegium Izby) w dniu 17 października 2023 r.

Zgodnie z art. 18 ust. 3 ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych, w posiedzeniu Kolegium Izby ma prawo uczestniczyć przedstawiciel podmiotu, którego sprawa jest rozpatrywana. Przedstawiciel Gminy Bartoszyce nie uczestniczył w posiedzeniu Kolegium Izby.

Stosownie do art. 18 ust. 1 pkt 1 ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych, orzekanie o nieważności uchwał i zarządzeń, w sprawach wymienionych w art. 11 ust. 1 wyżej wymienionej ustawy, zastrzeżono dla kolegium regionalnej izby obrachunkowej. Przepisy art. 11 ust. 1 pkt 2 i 4 ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych stanowią, że właściwość rzeczowa regionalnych izb obrachunkowych obejmuje uchwały i zarządzenia podejmowane przez organy jednostek samorządu terytorialnego w sprawach budżetu i jego zmian oraz zasad i zakresu przyznawania dotacji z budżetu jednostki samorządu terytorialnego.

Kolegium Izby badając przedmiotową uchwałę stwierdziło iż:

W § 1. Rada Gminy Bartoszyce zobowiązuje się przeznaczyć środki finansowe na realizację zadania pn. „Pełna konserwacja i restauracja architektury ołtarza głównego w Rzymskokatolickiej Parafii Świętej Anny w Sokolicy” w wysokości 349.133,04 zł uchwalone w Wieloletniej Prognozie Finansowej na lata 2023 – 2043.

W § 2. Środki finansowe w wysokości określonej w § 1 będą przekazane w roku 2024 dla Rzymskokatolickiej Parafii Świętej Anny w Sokolicy na podstawie zawartej umowy w formie dotacji zabezpieczonej w budżecie gminy.

Zgodnie z art 211 ust. 1, 4 i 5 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. 2023 poz. 1270 ze zm.) stanowi, że budżet jednostki samorządu terytorialnego jest rocznym planem dochodów i wydatków oraz przychodów i rozchodów tej jednostki, a podstawą gospodarki finansowej jednostki samorządu terytorialnego, w danym roku budżetowym, jest uchwała budżetowa, której elementem jest budżet jednostki samorządu.

Zgodnie z art. 46 ustawy o finansach publicznych jednostki sektora finansów publicznych mogą zaciągać zobowiązania do sfinansowania w danym roku do wysokości wynikającej z planu wydatków lub kosztów jednostki, pomniejszonej o wydatki na wynagrodzenia i uposażenia, składki na ubezpieczenie społeczne i Fundusz Pracy, inne składki i opłaty obligatoryjne oraz płatności wynikające z zobowiązań zaciągniętych w latach poprzednich, z zastrzeżeniem art. 136 ust. 4 i art. 153 tej ustawy, a stosownie do art. 44 ust. 1 pkt 2 wym. ustawy wydatki publiczne mogą być ponoszone na cele i w wysokościach ustalonych w uchwale budżetowej jednostki samorządu terytorialnego.

Tak, więc, zgodnie z ustawą o finansach publicznych z budżetu jednostki samorządu terytorialnego nie można udzielić dotacji, czy też dokonać wydatku przed wejściem w życie uchwały budżetowej jednostki samorządu terytorialnego na dany rok. Na dzień podjęcia badanej uchwały jednostka nie posiadała przyjętego budżetu na rok 2024 w związku z czym zdaniem Kolegium Izby brak jest podstaw prawnych do jej przyznania.

Zgodnie z ukształtowaną linią orzeczniczą sądów administracyjnych, przyjąć należy, iż do rodzajów naruszeń przepisów skutkujących nieważnością uchwały organów jednostek samorządu terytorialnego (lub jej części) zaliczyć należy naruszenia: przepisów wyznaczających kompetencje do podejmowania uchwał, podstawy prawnej podejmowania uchwał, przepisów prawa ustrojowego, przepisów prawa materialnego – przez wadliwą ich wykładnię – oraz przepisów regulujących procedurę podejmowania uchwał (np. wyrok NSA z 11 lutego 1998 r. sygn. II SA/Wr 1459/97).

Wobec powyższego Kolegium Izby stwierdziło, że uchwała Nr LXXIV/500/2023 Rady Gminy Bartoszyce z dnia 29 września 2023 r. w sprawie przeznaczenia środków finansowych dla Rzymskokatolickiej Parafii

Świętej Anny w Sokolicy na prace konserwatorskie, restauratorskie lub robót budowlanych przy zabytkach wpisanych do rejestru zabytków lub znajdujących się w gminnej ewidencji zabytków, położonych lub znajdujących się na terenie gminy wiejskiej Bartoszyce w 2024 roku, w sposób istotny narusza art. 211 ust. 1, 4 i 5 ustawy o finansach publicznych, poprzez podjęcie jej przed uchwaleniem budżetu na rok 2024.

Kolegium Izby stwierdza ponadto, że w podstawie prawnej badanej uchwały zapisano, że została ona podjęta na podstawie „ust. 5 § 8 regulaminu naboru wniosków o dofinansowanie z Rządowego Programu Odbudowy Zabytków. Rządowy Program Odbudowy Zabytków ustanowiono uchwałą Nr 232/2022 Rady Ministrów z dnia 23 listopada 2022 r. Załącznik do wym. uchwały Rady Ministrów stanowiły szczegółowe zasady i tryb udzielania dofinansowania z Rządowego Programu Odbudowy Zabytków, w których w § 13 zapisano „Szczegółowy tryb i sposób składania wniosków o dofinansowanie z Programu, wydawania wstępnych promes i promes, w tym wzory dokumentów, określa Regulamin wydawany przez BGK i zatwierdzany przez Prezesa Rady Ministrów oraz ogłoszony na stronach internetowych Kancelarii Prezesa Rady Ministrów (gov.pl/premier) oraz BGK (www.bgk.pl)”. Zgodnie z § 1 ust. 3 regulaminu naboru wniosków o dofinansowanie został on wydany na podstawie § 13 załącznika do ww. uchwały Rady Ministrów.

Wskazanie w podstawie prawnej badanej uchwały regulaminu naboru wniosków o dofinansowanie z Rządowego Programu Odbudowy Zabytków jako źródła prawa narusza art. 87 ust. 1 i 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz. U. z 1997 r. Nr 78, poz. 483 z późn. zm.), który jako źródła powszechnie obowiązującego prawa Rzeczypospolitej Polskiej wymienia: Konstytucję, ustawy, ratyfikowane umowy międzynarodowe oraz rozporządzenia. Stanowi również, że źródłami powszechnie obowiązującego prawa Rzeczypospolitej Polskiej są na obszarze działania organów, które je ustanowiły, akty prawa miejscowego. Ponadto Kolegium Izby wskazuje, że stosownie do art. 93 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej uchwały Rady Ministrów oraz zarządzenia Prezesa Rady Ministrów i ministrów mają charakter wewnętrzny i obowiązują tylko jednostki organizacyjnie podległe organowi wydającemu te akty.

Stosownie do § 133 i 134 Zasad techniki prawodawczej stanowiących załącznik do rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 20 czerwca 2002 r. w sprawie "Zasad techniki prawodawczej" (Dz. U. z 2016 r. poz. 283) uchwały Rady Ministrów są wydawane na podstawie Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej lub ustawy, a uchwały innych podmiotów oraz zarządzenia – na podstawie ustawy, a podstawą wydania uchwały i zarządzenia jest przepis prawny, który: 1) upoważnia dany podmiot do uregulowania określonego zakresu spraw; 2) wyznacza zadania lub kompetencje danego podmiotu.

Biorąc powyższe pod uwagę Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Olsztynie postanowiło jak w sentencji.

Na niniejszą uchwałę Kolegium RIO w Olsztynie przysługuje prawo wniesienia skargi do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Olsztynie, w terminie 30 dni od daty jej otrzymania, za pośrednictwem tutejszej Izby.

Prezes

Bogdan Gaber